

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius, (8 5) 203 4407

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-12-

Nr.

DĖL NUTARIMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, siekdama įgyvendinti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-627 ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 11, 14, 20, 20², 22, 52 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-628, keitusių atitinkamus įstatymus dėl ES Švarios energijos paketo (angl. *Clean Energy Package*)¹ įgyvendinimo nacionalinėje teisėje (toliau – Elektros energetikos įstatymo pakeitimai dėl CEP), nuostatas, taip pat Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo (toliau – AEI įstatymo pakeitimai dėl AEI plėtros jūrinėje teritorijoje), reglamentuojančio atsinaujinančių energijos išteklių plėtros sąlygas jūrinėje teritorijoje, nuostatas ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22², 23, 31, 39, 41, 41¹, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹, 73² straipsniais įstatymo Nr. XIV-1170 (toliau – EE įstatymo pakeitimai dėl superkančiosios įmonės), kuriuo detalizuotos superkančiosios įmonės atrankos procedūros, nuostatas, parengė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas Nr. 2) (toliau abu kartu – Nutarimų projektai).

Atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo pakeitimus dėl CEP, kuriais įtvirtintos naujos sąvokos ir formuluotės, susijusios su atsakomybės už disbalansą elektros energijos rinkoje realizavimu, ir kuriais Energetikos ministerijai nustatyta pareiga priimti Elektros energijos rinkos taisyklės vietoj Prekybos elektros energija taisyklių, Nutarimų projektais taip pat siekiama patikslinti keičiamų nutarimų formuluotes.

Be to, atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo pakeitimus dėl CEP, susijusius su patikslinta energijos kaupimo koncepcija ir susijusiomis sąvokomis, Nutarimo projektu Nr. 1 ir Nutarimo projektu Nr. 2 siekiama papildyti keičiamus nutarimus nuostatomis, detalizuojančiomis Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatytą atvejį, kai viešuosius

¹ Nurodytų įstatymų nuostatos perkėlė į nacionalinę teisę nuostatas šių Švarios energijos paketo dokumentų: 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES ir 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos.

interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) lėšos nerenkamos už elektros energiją skirtą energijos kaupimo įrenginių, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, įkrovimui, kai energijos kaupimo įrenginių įkrovimui pateiktas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į tinklų operatorių elektros tinklus.

Taip pat, atsižvelgiant į Elektros energetikos įstatymo pakeitimus dėl CEP dėl sumokėtų VIAP lėšų grąžinimo atsinaujinančių išteklių bendrijoms ir (ar) jos dalyviams už tą elektros energijos kiekį, kuris buvo pagamintas atsinaujinančių išteklių bendrijai priklausančiuose energijos gamybos įrenginiuose, Nutarimų projektais siekiama papildyti keičiamus nutarimus nuostatomis, detalizuojančiomis VIAP lėšų grąžinimo apimtį ir tvarką.

Atsižvelgiant į AIE įstatymo pakeitimus dėl AEI plėtos jūrinėje teritorijoje, reglamentuotos nuostatos dėl VIAP lėšų išmokėjimo gamintojams, laimėjusiems Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nurodytą konkursą ir eksploatuojantiems elektrines jūrinėje teritorijoje. Nutarimo projekte Nr. 1 nustatytos VIAP lėšų išmokėjimo ir surinkimo iš gamintojų, eksploatuojančių elektrines jūrinėje teritorijoje, sąlygos, aiškiai nurodytas šių gamintojų skatinimo laikotarpis bei informacijos apie pagamintą ir į elektros tinklus pateiktą elektros energijos kiekį detalumas. Atsižvelgiant į tai, kad skatinimo priemonių taikymas, vadovaujantis AIE įstatymo 22 straipsnio 13 dalimi, susijęs su pagamintu ir į elektros tinklus patektu elektros energijos kiekiu, detalizuojama, kad 15 metų skatinimo laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos, kai elektrinės eksploatuotojas įgyja teisę tiekti elektrinėje pagamintą elektros energiją į elektros tinklus.

Europos Komisijos komunikato 2022 m. valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairių (2022/C 80/01) 123 punkte nurodoma, kad pagalbos gavėjai neturi gauti pagalbos gamybai tais laikotarpiais, kai tos produkcijos rinkos vertė yra neigiama. Atsižvelgiant į tai, kad konkurse dalyvaujantys dalyviai gali įgyti teisę pasinaudoti valstybės skiriama parama, kuri šiuo metu derinama su Europos Komisija, ir į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimus, kuriems 2022 m. gruodžio 20 d. pritarė Lietuvos Respublikos Seimas, atsisakoma nuostatos, kad neigiamomis kainomis gali būti gaminama elektros energija, kuriai teikiama valstybės parama.

Taip pat, atsižvelgiant į EE įstatymo pakeitimus dėl superkančiosios įmonės, Nutarimo projekte Nr. 1 patikslintos sąlygos dėl sąnaudų, susijusių su iš fiksuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifą (toliau – fiksuotas tarifas) gaunančių gamintojų supirkto elektros energijos pardavimu, kompensavimu.

Be to, atsižvelgiant į VIAP lėšų administravimą vykdančios „Baltpool“ UAB 2021 m. rugsėjo 24 d. rašte Nr. SD-210218 „Dėl VIAP lėšų administravimo tvarkos aprašo, patvirtinimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021-09-19 nutarimu Nr. 1157 pakeitimo ir papildymo“ pateiktą pasiūlymą dėl VIAP diferencijavimo schemos praktinio įgyvendinimo metu paaikšėjusio poreikio tobulinti VIAP kainos dalies grąžinimo tvarkos reguliavimą inicijuoti Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimus, Nutarimo projektu Nr. 1 siūloma keisti minėto nutarimo 7 skyrių („Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies susigrąžinimo tvarka“) – išdėstyti esamas nuostatas iš naujo ir atsižvelgti į VIAP lėšų administratoriaus suformuotą VIAP kainos dalies grąžinimo tvarkos praktiką. Papildomai numatomas VIAP kainos dalies sumokėjimo terminas, kai pateikti ne visi šiai daliai apskaičiuoti būtini dokumentai.

Taip pat siekiant aiškumo dėl elektros energijos rinkoje susidariusios situacijos, kai skirtumas tarp gamintojui taikytino fiksuoto tarifo ir superkančiosios įmonės parduotos elektros energijos kainos svartinio vidurkio yra neigiamas, detalizuotos Nutarimo projekto Nr. 1 nuostatos.

„Baltpool“ UAB 2022 m. gruodžio 9 d. raštu Nr. SD-220279 „Dėl Vyriausybės nutarimo projekto reg. Nr. 22-10885(2)“ informavo apie Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2022 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. O3E-1469 patvirtintą neigiamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir poreikį papildyti Nutarimo projektą Nr. 1 nuostatomis, reguliuojančiomis atvejus dėl sąskaitų išrašymo, kai VIAP kaina elektros energiją ūkio poreikiams naudojančioms asmenims yra neigiama, taip pat kompensacijos atsinaujinančių energijos išteklių bendrijoms skaičiavimo

atveju, kai Taryba nustato neigiamą VIAP kainą, taip pat galimos sugrąžinti VIAP kainos dalies sumos skaičiavimo atveju, kai Taryba nustato neigiamą VIAP kainą. Atsižvelgiant į pateiktus pasiūlymus, Nutarimo projektas Nr. 1 papildytas atitinkamomis nuostatomis.

Atsižvelgiant į Finansų ministerijos 2022 m. gruodžio 20 d. tarpinstituciniame pasitarime pateiktą pastabą, kad Nutarimo projekto Nr. 1. 49 punkte dėstomos nuostatos dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo yra neaktualios, kadangi šis fondas likviduotas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo Nr. IX-466 pripažinimo netekusiu galios įstatymu, Nutarimo projektai pakoreguoti panaikinant su Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondu susijusias nuostatas.

Taip pat Nutarimų projektuose siūloma atlikti keičiamų nutarimų redakcinio pobūdžio pakeitimus, panaikinančius dėl Elektros energetikos įstatymo pakeitimų ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimų tapusias nebeaktualias nuostatas.

Kadangi Nutarimo projektu Nr. 1 keičiama daugiau nei pusė Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatų, tai šis nutarimas dėstomas nauja redakcija.

Priėmus Nutarimų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektu nesiūloma perkelti ar įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktų.

Nutarimo projektas neprieštaruoja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Projekte pateikiami nauji sąvokas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos² 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymų projektai ir jų lydimieji dokumentai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Pakartotinai teikiami Nutarimų projektai patikslinti, atsižvelgiant į Finansų ministerijos 2022 m. gruodžio 20 d. tarpinstituciniame pasitarime pateiktą pastabą, „Baltpool“ UAB 2022 m. gruodžio 9 d. raštu Nr. SD-220279 „Dėl Vyriausybės nutarimo projekto reg. Nr. 22-10885(2)“ pateiktus pasiūlymus. „Baltpool UAB raštu Nr. SD-220279 „Dėl Vyriausybės nutarimo projekto reg. Nr. 22-10885(2)“ pateikti pasiūlymai darbo tvarka aptarti su Baltpool UAB, skirstomųjų tinklų operatoriaus ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos atstovais. Taip pat Nutarimų projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Argumentai dėl dalies Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės teiktų pastabų, su kuriomis Energetikos ministerija nesutinka, pateikti pridedamose derinimo pažymose.

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupės (vadovas Karolis Švaikauskas, tel. 8 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt) vyresnioji patarėja Elena Mačiulaitytė (tel. 8 602 46 369, el. p. elena.maciulaityte@enmin.lt) ir Tvarios energetikos politikos grupės vadovė Lina Sveklaitė, tel. 8 602 46 479, el. p. lina.sveklaite@enmin.lt.

² Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 43 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas, 4 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. 22-10885(2) derinimo pažyma, 3 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. 22-10889(2) derinimo pažyma, 1 lapas.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

E. Mačiulaitytė, tel. 8 602 46 369, el. p. elena.maciulaityte@enmin.lt

L. Sveklaitė, tel. 8 602 46 479, el. p. lina.sveklaite@enmin.lt